

DRÅPER SOM HJALP: Svømmeinstruktøren Harald Hoel fikk kols. Kortisonmidlene han fikk av legen hjalp ikke, men det gjorde rugdråpene han fikk anbefalt. De selges i verden over, men er forbudt å markedsføre som et middel mot spesifikke helseplager i Norge.
FOTO: HENRIETTE HOEL

Fikk nytt liv av forbudt naturmiddel

Kols-rammet fikk tilbake pusten.

AUD DALSEGG
ada@dagbladet.no

(Dagbladet.no): Skolemedisinens medikamenter mot kols hjalp ikke Harald Hoel (58).

Derimot fikk han et nytt liv med et langt billigere naturmiddel, ekstrakt fra rugspirer. Men dette er blitt forbudt å selge i Norge - ikke på grunn av innholdet, men fordi det markedsføres med at det virker.

Stange tilhører en økende gruppe pasienter som helsevesenet har lite å tilby. Han har vært astmasyk i 20 år, ble stadig dårligere, og for fire år siden fikk han diagnosen kols.

- Dette var ikke som følge av røyking, men som følge av klordampen jeg har vært utsatt for i alle år som instruktør i en dårlig ventilert svømmehall, sier Hoel til Dagbladet.no.

Astmamedisinene han fikk til å begynne med virket ikke. Han ble bare verre, og måtte til slutt sitte og sove om natta for å hindre å bli kvalt av alt slimet.

Kortison hjalp ikke

Da han fikk kols og nye medisiner - fortsatt kortisonpreparater - som han skulle bruke for å lindre de sterke plagene, opplevde han heller ingen vesentlig bedring.

- Jeg ble stadig sykere, este ut og fikk måneansikt, og mer og mer deprimert, forteller Hoel.

Så kom han i kontakt med Lars Klette, en mann som i årevis har holdt på som feltforsker i blant annet Australia, og med utvikling av ulike naturpreparater. Han anbefalte Harald å prøve ekstrakt av rug mot lungeproblemene.

- Jeg var svært skeptisk, jeg hadde i grunnen gitt opp livet. Men familien mente jeg ikke hadde noe å tape, så jeg begynte med disse dråpene.

Fikk tilbake pusten

Etter fem dagers bruk merket Hoel at slimet i luftveiene var betydelig mindre. Så stagnerte utviklingen, men etter å ha økt dosen, begynte bedringen gradvis å komme. Etter to-tre måneder var han i mye bedre form.

- Jeg fikk tilbake pusten, og det var som å få tilbake livet, forteller Hoel.

TRIMMER: Harald Hoel kan igjen bruke trimsykkelen hjemme i kjelleren.

OPPGITT: Helsekost-entusiasten Lars Klette er oppgitt over manglende vilje til å teste ut naturmidler.

KOLS

- Kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS) er et samlebegrep for tilstander der kronisk innsnevring eller sammenfall av mindre luftveier er årsak til økt luftveismotstand.

- Symptomene på KOLS er tung pust, hoste, kronisk slimdannelse og hyppige luftveisinfectionsjoner. Dette skyldes en vedvarende betennelsesprosess i nedre luftveier på grunn av skadelige partikler eller gass. Sigarettøyking er svært ofte årsak, men også kjemikalier i arbeidsmiljø, f.eks. klor, kan gi slike plager.

Han er fortsatt tungpustet, men kan gå turer i skogen - det var utenkelig for to år siden - og han driver fortsatt svømmeundervisning.

Hadde astma

Den samme erfaringen gjorde astmasyke Kine Steen(26):

- Jeg fikk steroider og kortison mot sin astma, men rugdråpene hjalp mye bedre. Etter en fire-fem ukers kurs med det kunne jeg kutte ut de vanlige astmamedisinene. Nå sover jeg mye bedre om natta, fordi jeg puster mye bedre, sier Steen til Dagbladet.no

- Kronisk bronkitt og emfysem utgjør hovedtyngden av KOLS. Noen pasienter har bare emfysem, andre har hovedsakelig bronkitt, men de fleste har trekk av begge.

- Ca. 250 000 personer antas å ha kols. Antallet syke øker kraftig, særlig blant kvinner og eldre

Ble forbudt

- Det komiske er at det naturproduktet som hjelper så mange, Oralmat, nå er blitt forbudt av norske legemiddelmyndigheter. De vil at kols skal behandles med kortisonpreparater, som bare demper symptomer og som gir mange kjedelige bivirkninger. Forstå det den som vil, sier Hoel.

Og legger til at kortisonmedisinene, som han for lengst har sluttet å ta, kostet flere tusen i måneden, mens rugdråpene koster ham 5-600 kroner.

Flagget ut

Han har på tross av forbudet likevel fått tak i rugdråpene via utlandet (det er godkjent i resten av verden.)

Den norske nettbutikken som selger dem, [Bioshop](#), flagger nå ut virksomheten for fortsatt å kunne selge produktet.

Mattilsynet stanset salget via nettstedet i fjor, med henvisning til at de markedsførte kosttilskuddet med at det virket mot spesifikke helseplager, noe som ikke er lov.

Ble laget for hester

Ifølge Lars Klette, som er faglig rådgiver, men ikke har kommersielle interesser i forbindelse med salget i Norge, er rugdråpene både betenneshemmende og immunstimulerende.

Middelet var opprinnelig utviklet for å bedre lungekapasiteteten hos australske veddeløpshester. Så fikk forskere ideen å forsøke det også på mennesker.

Det er internasjonalt markedsført og et mye brukt naturmiddel mot astma og andre luftveis-sykdommer.

Vil gjerne gjøre studie

Det finnes en del studier som viser at rugdråpeekstrakt hjelper mot bl.a. astma, mens det ikke finnes noen studier på kols.

- Jeg har tilbudt Glittreklinikken og LHL å bistå med en slik studie, men de har ikke vært interessert, sier Klette til Dagbladet.

Legen Stig Bruset har testet rugdråper på noen av sine kols- og astmapasienter, og med overveiende positivt resultat.

«Oralmat er i denne sammenheng et interessant alternativ som i motsetning til kortison og andre steroider stimulerer og oppgraderer immunforsvaret. Behandlingen fortjener derfor en grundig undersøkelse», konkluderer han i en artikkel i tidskriftet [Mat&Helse](#).

Ulovlig markedsføring

Overlege Steinar Madsen i Legemiddelverket bekrefter at det er riktig at Mattilsynet i samarbeid med Legemiddelverket har nedlagt salgsforbud mot Oralmat.

- Årsaken til dette er at firmaet har markedsført Oralmat med at det virker mot kols og astma. Det er ulovlig å markedsføre kosttilskudd med denne typen medisinske påstander. Kols og astma er alvorlige tilstander som krever oppfølging av lege.

- Kols er dessuten en sykdom som varierer betydelig når det gjelder de plagene pasientene har. Hvis Oralmat har noen virkning må det eventuelt fastslås gjennom seriøse vitenskapelige undersøkelser, sier Madsen til Dagbladet.no.

- Men da må det jo også være vilje i helsevesenet til å være med på studier?

- Det er ikke alltid så lett å få gjennomført slike studier. Det er imidlertid helt nødvendig dersom en skal få dette godkjent som legemidler og dermed kunne bruke påstander om medisinsk virkning.

- Håpløst regelverk

- Dette er er enda et eksempel på hvordan norsk lovverk må forbedres, sier leder av organisasjonen [Fritt Helsevalg](#), Børge Eliassen.

- Hvordan skal folk få vite at de kan forebygge eller bedre helseplager ved å innta spesielle kosttilskudd dersom det er forbudt å selge dem fordi de virker, og det i tillegg er forbudt å informere om dem?